

ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԻՏՂՈՍԱԹԵՐԹ

☐ Ընթացիկ հաշվետվություն

☐ Եռամսյակային Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություն

☒ Տարեկան հաշվետվություն

«ԱՄԿԵ ԳՐՈՒՂ» բաց բաժնետիրական ընկերություն,

թողարկողի ֆիրմային անվանումը (անունը, ազգանունը)

Բաց բաժնետիրական ընկերություն

կազմակերպական - իրավական ձևը

ք. Չարենցավան Երևանյան 2, հեռ. 0226 46427 asce@asce.am

գտնվելու վայրը, հասցեն, կապի միջոցները (հեռախոս, ֆաքս, էլ-փոստ և այլն)

N 05 29.04.2023թ.

հաշվետվության համարն ու ամսաթիվը

տեղաբաշխված արժեթղթերի դասը

սովորական

արժեթղթերի քանակը

62,923,840 հատ

արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)

150 ՀՀ դրամ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ հաշվետվությունում ներառվող տեղեկությունները ճշգրիտ և ստույգ են և չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել հաշվետվության ամբողջականությունը»:

ստորագրող անձինք՝

Կարինե Մամիկոնյան

Գլխավոր հաշվապահ

29.04.2023թ.

(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են (ստորագրությունները վավերացվում են տնօրենների խորհրդի նախագահի կամ գործադիր տնօրենի կամ նման իրավասություն ունեցող այլ անձի կողմից)

Հրաչյա Մուրադյան

Տնօրեն

29.04.2023թ.

(անուն, ազգանուն)

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

(ամսաթիվ)

Կ.Տ.

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ

Միջանկյալ Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություն

2022թ. Տարեկան

Հասցե

ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Հեռախոս

(0226) 4-64-27

Էլ. փոստ

asce@asce.am

Ինտերնետ կայք

www.asce.am

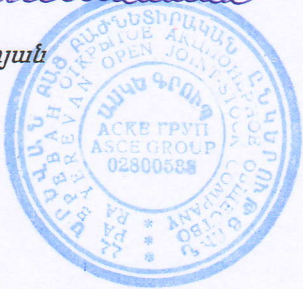
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք՝ ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ տնօրեն Հրաչյա Մուրադյանը և ֆինանսական տնօրեն և գլխավոր հաշվապահ Կարինե Մամիկոնյանը, սույնով հայտարարում ենք այն մասին, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լավագույն ձևով արտացոլում են ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը:

Կառավարման մարմինների ղեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է ընկերության ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները, զարգացումը և ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որի հետ առնչվել կամ առնչվում է ընկերությունը:

Տնօրեն՝

Հրաչյա Մուրադյան

Ֆինանսական տնօրեն՝

Կարինե Մամիկոնյան

Կառավարման մարմինների տարեկան զեկույց

2022թ.

«Ասկե Գրուպ». Հայկական խոշոր պողպատաձուլական ընկերություն, որն իր ճիշտ քաղաքականության արդյունքում շատ կարճ ժամանակահատվածում հաստատուն քայլերով ամրապնդեց դիրքերը շուկայում, վերազինվեց, ավելացրեց նոր աշխատատեղեր, ընդայնեց թողարկվող արտադրատեսականին:

«Ասկե Գրուպ» ԲԲ Ընկերության արտադրանքը ծածկում է ամբողջ հայկական շուկայի պահանջարկը: Գործարանի արտադրական հզորությունները թույլ են տալիս թողարկել տարեկան մոտ 125 հազար տոննա ամրան : Վերազինված գործարանն այսօր պատրաստ է նաև արտահանման: Ժամանակն ապացուցեց, որ մետաղագործական այս ճյուղը մեր երկրում բավականին խոստումնալից է, որի զարգացումն ապահովում է նոր հեռանկարներ այս ոլորտի համար:

Պողպատե աղացման գնդեր: «Ասկե Գրուպի» կողմից թողարկվող այս նոր արտադրանքը կիրառվում է ամենատարբեր հանքաքարերի, կրաքարի, ածուխի աղացման, մանրացման համար: Այն կարելի է կիրառել ինչպես չոր, այնպես էլ խոնավ հումքի դեպքում: Հանքանյութերն այս մեթոդով մանրացնելու տարբերակը լայն տարածում ունի աշխարհի բազմաթիվ զարգացած երկրներում և ունի մի շարք առավելություններ: Աղացման այս գնդերը հնարավորություն են տալիս 2-8 անգամ բարձրացնել արտադրողականությունը և 10-15% նվազեցնել կորուստը: Մինչև արտադրական գործընթացի մեկնարկը, հումքը ենթարկվում է մանրակրկիտ վերահսկողության, այնուհետև գլոցման վառարաններում ջերմային մշակման: Լիարժեք կարծրություն ապահովելու նպատակով ջերմամշակման ընթացքում ավելացվում են համապատասխան քիմիական նյութեր: Կախված, թե ինչ հումքի մանրացման համար են նախատեսված գնդերը՝ ստացված զանգվածը ենթարկվում է կրկնակի ջերմային մշակման: Ըստ ցանկության թողարկվում է 25 մմ-ից մինչև 125 մմ տրամաչափի պողպատե գնդեր: Այստեղ որակի վերահսկման մակարդակը ամենաբարձր նշաձողի վրա է: «Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ-ի թողարկած արտադրանքը համապատասխանում է միջազգային բոլոր ստանդարտներին և որակի ամենաբարձր չափանիշներին: Արտադրանքը ենթարկվում է բազմաստիճան լաբորատոր փորձաքննության. Ստուգվում է մետաղի ամրությունը, քիմիական կազմը, այլ մետաղների հետ շփման ազդեցությունը: Պատրաստի արտադրանքը փաթեթավորվում է հատուկ պայուսակներում 1-2 տոննա տարողությամբ: Ըստ պատվիրատուի ցանկության՝ կարելի է արտադրանքը պահեստավորել փայտե կամ մետաղե տարրաներում: Շնորհիվ մանրակրկիտ ջերմամշակման, որակյալ հումքի, տեխնիկական բարձր հագեցվածության, լավագույն մասնագետների՝ այս պողպատե գնդերը ծառայում են երկար, ունեն մաշվածության շատ ցածր ցուցանիշ և չեն քայքայվում տարբեր մետաղական շփումներից:

02.11.2021թ.ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ Բաց Բաժնետիրական ընկերության Տնօրենների խորհրդի թիվ 10 Որոշմամբ ստեղծվեց «ԱՍԿԵ ԹԲԵՅԴ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն կազմակերպատիրական ձևի առևտրային կազմակերպություն հանդիսացող իրավաբանական անձ՝ Դուստր Ընկերություն՝ 100% բաժնեմասնակցությամբ: Ընկերության Կանոնադրական Կապիտալը կազմում է 50,000 ՀՀ դրամ:

Ընկերությունը գրանցված է Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հասցեում:

Ընկերության ընդհանուր ակտիվները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կազմել է 56.251.093 հազ. դրամ այդ թվում ոչ ընթացիկ ակտիվները 36,828,623 հազ. դրամ , ընթացիկ ակտիվները՝ 19,422,471 հազ. դրամ, որոնք կազմում են ընդհանուր ակտիվների համապատասխանաբար 65.47% և 34.53%-ը:

2022թ. տարեկան ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքում հաշվետու տարվա շահույթը կազմել է 8,917,844 հազ. դրամ:

Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման համար պատասխանատու է տնօրենը:

2022թ Բաժնետերերի 08.06.2022թ Տարեկան Ժողովի որոշմամբ՝ թիվ 1 արձանագրություն, որոշվեց Ընկերության 31.12.2021թ դրությամբ 13,010,280 հազ ՀՀ դրամ կուտակված շահույթից 8,000,000 հազ. ՀՀ դրամը բաշխել Ընկերության բաժնետերերի միջև որպես շահաբաժին, ըստ որի մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահութաբաժինը կազմում է 127.137822485 դրամ: Վճարումները սկսվել են կատարվել 26.07.2022թ-ից 13.05.2022թ ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲ Ընկերության Խորհրդի թիվ 7 և 26.07.2022թ Խորհրդի թիվ 9 որոշման և այնտեղ նշված բաժնետերերի ցուցակի համաձայն:

Ընկերությունը 11.06.2021թ թողարկել և տեղաբաշխել է՝ 15,000,000,000 ՀՀ դրամի 1,500,000 հատ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 12% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով , 15,000,000 ԱՄՆ դոլարի 150,000 հատ 100 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 120 ամիս շրջանառության ժամկետով և 7% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

Ընկերության աշխատողների թվաքանակը 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 615 մարդ, տարեկան միջին աշխատավարձը կազմել է 305,039 ՀՀ դրամ:

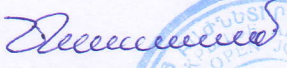
Ընկերության նկատմամբ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում դատարանի կողմից պատասխանատվության միջոցներ չեն կիրառվել:

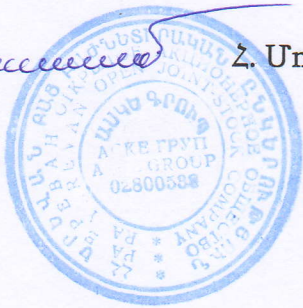
ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲ Ընկերությունը 2022թ Կառավարության թիվ 1235-Ն 05.10.2017թ որոշման համաձայն ստեղծված նոր աշխատատեղերի մասով վճարված լրացուցիչ աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների չափով, բայց ոչ ավել քան տվյալ հարկային տարվա շահութահարկի գումարի 30%-ը, ստացել է հարկային արտոնություն, որն էլ 2022թ կազմել է 390,123 հազ ՀՀ դրամ:

Ընկերությունը 2022թ ընթացքում նաև Կառավարության Տնտեսության արդիականացման միջոցառումը հաստատելու մասին թիվ 106-Լ որոշման համաձայն արտադրական հնարավորությունների արդիականացման և նոր տեխնոլոգիաների ձեռք բերման նպատակով օգտվեց Արդշինբանկ ՓԲԸ-ի և ԷՋ Էս Բի Սի Հայաստան Բանկ ՓԲԸ կողմից տրամադրված վարկային միջոցներից՝ 36 ամիս վարկային տոկոսների սուբսիդավորման օժանդակությամբ :

Հաշվետու տարվա ընթացքում կատարված ներդրումների և ճիշտ վարած քաղաքականության արդյունքում մեծացել են իրացման ծավալները :

Մշտապես պլանավորվում են զարգացման հեռանկարները, քանի որ ներկա պահին մշակվում են արտադրության և սպառման օպտիմալ, ճկուն տարբերակներ, որոնք կկարողանան ապահովել բիզնեսի հնարավորինս կայուն զարգացում: Ընկերությունը ճկուն գնային քաղաքականություն է վարում:

Տնօրեն՝ Հ. Մուրադյան

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2022թ. համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	10
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերության (Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հասույթի ճանաչում	
Ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ 5-ում և Ծանոթագրություն 25-ի (ա) կետում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ապրանքների և ծառայությունների վաճառքից ստացված հասույթը կազմել է 34,288,753 հազար դրամ: Հասույթի ճանաչումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց ելնելով հետևյալ պատճառներից՝ - գործարքների մեծ ծավալ, - ապրանքների նկատմամբ հսկողությունը հաճախորդներին փոխանցելու պահի հետ կապված դատողություն:	Հասույթի ճանաչման գնահատման հետ կապված մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - Գնահատել ենք հասույթի ճանաչման գործընթացը հսկող հիմնական ներքին համակարգի կառուցվածքը և աշխատանքը: - Վերլուծել ենք խմբի ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթի ճանաչման հաշվապահական կաշվառման քաղաքականությունը որոշելու համար, թե արդյոք այն ըստ պատշաճի է արտացոլում ՖՀՄՍ 15 «Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից» պահանջները, որոնք վերաբերում են կատարման պարտականությունների կատարումից ստացվող հասույթի ճանաչմանը համապատասխան ժամկետում: - Ստուգել ենք վաճառքի պայմանագրերն ընտրանքային կարգով առաքման պայմանների մասին պատկերացում կազմելու և գնահատելու համար, թե արդյոք հասույթը ճանաչվել է կատարման պարտականությունների կատարումից ստացվող հասույթը համապատասխան ժամկետում ճանաչելու ՖՀՄՍ 15-ի պահանջների համաձայն: - Համեմատել ենք ընտրանքային կարգով տարվա ընթացքում գրանցված առանձին գործարքները, որոնցից հասույթ է ստացվել, հիմք հանդիսացող առաջնային փաստաթղթերի հետ: - Ստացել ենք տարվա շրջանառության և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդների հաստատման նամակներ խմբի հաճախորդներից ընտրանքային կարգով, իսկ հաստատումների համար, որոնք չենք ստանցել, իրականացրել ենք այլընտրանքային ընթացակարգեր՝ համեմատելով գործարքի մանրամասները հիմք հանդիսացող առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ: - Համեմատել ենք ընտրանքային կարգով տարեվերջին մոտակա ժամանակահատվածում գրանցված առանձին գործարքները հիմք հանդիսացող առաջնային փաստաթղթերի հետ որոշելու համար, թե արդյոք հասույթն ըստ պատշաճի ճանաչվել է համապատասխան ժամկետում: - Դիտարկել ենք նաև Ծանոթագրություն 5-ում և Ծանոթագրություն 25-ի (ա) կետում խմբի բացահայտված տեղեկատվության տեղին լինելը:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է իմքի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի խումբը լուծարելու կամ իմքի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են իմքի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Էական, երբ խելամուռ են կարող Է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե իմքի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուռությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Էական անորոշություն ղեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել խմբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ խմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ճիշդերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն ղեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Դավիթ Շամշյան
Աուդիտորական առաջադրանքի
գործընկեր

Իրիկա Վարդյան
«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
29 ապրիլի 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	33,682,440	29,393,981
Ներդրումային գույք	12	1,094,811	1,117,043
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար		2,045,761	112,868
Այլ ակտիվներ		5,610	6,282
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		36,828,622	30,630,174
Պաշարներ	13	9,531,117	7,042,321
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	9,411,754	3,439,089
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների	15	479,600	1,143,052
Ընթացիկ ակտիվներ		19,422,471	11,624,462
Ընդամենը ակտիվներ		56,251,093	42,254,636
Սեփական կապիտալ	16		
Բաժնետիրական կապիտալ		9,438,576	9,438,576
Զբաղիված շահույթ		13,928,124	13,010,280
Ընդամենը սեփական կապիտալ		23,366,700	22,448,856
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	5,131,726	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	3,822,660	3,446,647
Թողարկված պարտատոմսեր	20	20,903,550	13,471,555
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		29,857,936	16,918,202
Վարկեր և փոխառություններ	18	1,330,096	105,500
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19	1,244,798	807,460
Թողարկված պարտատոմսեր	20	124,306	91,907
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		327,257	1,882,711
Ընթացիկ պարտավորություններ		3,026,457	2,887,578
Ընդամենը պարտավորություններ		32,884,393	19,805,780
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		56,251,093	42,254,636

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն 2022թ. համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Հասույթ	5	34,288,753	33,560,326
Վանառքի ինքնարժեք	6	(21,887,057)	(16,774,399)
Համախառն շահույթ		12,401,696	16,785,927
Այլ եկամուտ		82,796	24,171
Իրացման ծախսեր		(156,078)	(174,718)
Վարչական ծախսեր	7	(599,785)	(447,749)
Այլ ծախսեր	8	(103,438)	(226,811)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		11,625,191	15,960,820
Ֆինանսական եկամուտ	9	907,190	973,290
Ֆինանսական ծախսեր	9	(2,292,200)	(1,780,021)
Զուտ ֆինանսական ծախսեր		(1,385,010)	(806,731)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		10,240,181	15,154,089
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(1,322,337)	(2,648,172)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		8,917,844	12,505,917

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (ՀՀ դրամ)

16(գ)

142

371

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2023թ. ապրիլի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Հրաչյա Մուրադյան
Տնօրեն

Կարինե Մանուկյան
Ֆինանսական տնօրեն

**Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
համախմբված հաշվետվություն 2022թ. համար**

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,179,822	8,763,117	9,942,939
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ տարվա համար	-	12,505,917	12,505,917
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	12,505,917	12,505,917
Գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ			
Զբաղիված շահույթի տեղափոխում բաժնետիրական կապիտալ (Ծնթգ. 16)	8,258,754	(8,258,754)	-
Ընդամենը գործառնություններ Խմբի սեփականատերերի հետ	8,258,754	(8,258,754)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,438,576	13,010,280	22,448,856
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	9,438,576	13,010,280	22,448,856
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ տարվա համար		8,917,844	8,917,844
Վճարված շահաբաժիններ		(8,000,000)	(8,000,000)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	8,917,844	8,917,844
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,438,576	13,928,124	23,366,700

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 2022թ. համար

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված գումարներ	35,960,657	37,416,014
Աշխատակիցներին վճարված գումարներ	(1,560,535)	(1,317,683)
Մատակարարներին վճարված գումարներ	(24,900,791)	(18,541,442)
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(4,307,355)	(4,961,190)
Այլ վճարումներ	(183,010)	(58,020)
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ մինչև շահութահարկի և տոկոսների վճարումը	5,008,966	12,537,679
Վճարված տոկոսներ	(2,315,241)	(4,928,923)
Վճարված շահութահարկ	(2,474,368)	(716,244)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	219,357	6,892,512
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(7,890,242)	(2,415,025)
Ներդրումային գույքի ձեռքբերում	-	(1,117,043)
Մուտքեր ոչ ընթացիկ վաճառքից	19,189	44,939
Տրամադրված փոխառություններ	(4,270,725)	-
Մուտքեր տրամադրված փոխառությունների մարումից	4,270,725	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(7,871,053)	(3,487,129)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	9,448,681	540,109
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(2,758,461)	(16,033,342)
Թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերում	-	(8,738,383)
Մուտքեր թողարկված պարտատոմսերի վաճառքից	8,467,525	-
Մուտքեր թողարկված պարտատոմսերից	-	22,779,150
Վճարված շահաբաժիններ	(8,000,000)	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	7,157,745	(1,452,466)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(493,951)	1,952,917
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	1,143,052	73,216
Արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների հետևանքները դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար	(169,501)	(883,081)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի	479,600	1,143,052

2022թ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ծանոթագրություն	Էջ	Ծանոթագրություն	Էջ
1. Հաշվետու կազմակերպություն	12	17. Կապիտալի կառավարում	25
2. Պատրաստման հիմունքներ	13	18. Վարկեր և փոխառություններ	25
3. Փունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ	13	19. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	13	20. Թողարկված պարտատոմսեր	27
5. Հասույթ	14	21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	28
6. Վաճառքի ինքնարժեք	17	22. Պայմանական դեպքեր	33
7. Վարչական ծախսեր	17	23. Կապակցված կողմեր	34
8. Այլ ծախսեր	18	24. Չափման հիմունքներ	36
9. Չուտ ֆինանսական ծախսեր	18	25. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր	36
10. Շահութահարկ	19	26. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	47
11. Հիմնական միջոցներ	21		
12. Ներդրումային գույք	22		
13. Պաշարներ	23		
14. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	23		
15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23		
16. Կապիտալ և պահուստներ	24		

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար «ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի (Ընկերություն) և վերջինիս դուստր ընկերության (միասին՝ Խումբ) համար:

«ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ն (Ընկերություն) Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված բաց բաժնետիրական ընկերություն է: Ընկերությունը հիմնադրվել է «Հայձուլ» ՓԲԸ-ի (նախկինում՝ «Ավտոձուլ» ՓԲԸ) սեփականաշնորհման արդյունքում՝ որպես բաց բաժնետիրական ընկերություն 1998թ. սեպտեմբերի 4-ին:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Երևանյան փող. 2:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության շրջանառության մեջ գտնվող ընդհանուր բաժնետոմսերի ավելի քան 3%-ը պատկանում էր հետևյալ բաժնետերերին:

Մասնակցության % առ 31 դեկտեմբերի	2022թ.	2021թ.
«Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ»	49.35%	49.35%
Պրն. Գևորգ Հարությունյան	16.53%	16.53%
Պրն. Տիգրան Հարությունյան	16.53%	16.53%
Պրն. Վահան Հարությունյան	16.29%	16.29%

Մյուս բաժնետերերին անհատապես պատկանում է բաժնետոմսերի 3%-ից պակաս մասնաբաժին:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ»-ի հսկող անձն է Միխայիլ Հարությունյանը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 23-ում:

Խմբի հիմնական գործունեությունը Չարենցավանում գտնվող գործարանում ամրանների և մետաղական գնդերի արտադրությունն ու իրացումն է: Խմբի արտադրանքը վաճառվում է Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում:

Ստորև ներկայացված է համախմբված դուստր ընկերությունը:

Դուստր ընկերություն	Գրանցման երկիր	2022թ.	2021թ.
		Սեփականության իրավունք/ Զայնի իրավունք	Սեփականության իրավունք/ Զայնի իրավունք
«ԱՄԿԵ Թերեյ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

Դուստր ընկերության հիմնական գործունեությունը «ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերի առքն ու վաճառքն է:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին

հաջորդեց հրադարարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադարարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության հավաստում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը Խմբի ֆունկցիոնալ և այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված են Ծանոթագրություն 25(Է)(iii)՝ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների հետ կապված:

Իրական արժեքի չափում

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Խումբը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- *1-ին մակարդակ.* նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտվող):
- *2-րդ մակարդակ.* 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- *3-րդ մակարդակ.* ակտիվի կամ պարտավորության ելակետային տվյալները, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղափոխումները Խումբը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը: Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Խումբը հասույթը հիմնականում ստանում է ամրանների և մետաղական գնդերի վաճառքից:

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Ապրանքների վաճառք	34,238,588	33,512,709
Հասույթ մատուցված ծառայություններից	50,165	47,617
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	34,288,753	33,560,326

(բ) Հաճախորդների պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների/ծառայությունների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	Հանքարդյունա- բերական ընկերություններ	Ծինարարական ընկերություններ	Այլ ոլորտների ընկերություններ	Ընդամենը
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	4,005,530	26,245,833	223,182	30,474,545
Արտասահմանում Վրաստան	-	-	3,814,208	3,814,208
	4,005,530	26,245,833	4,037,390	34,288,753
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	26,226,022	4,209	26,230,231
Մետաղական գնդեր	4,005,530	-	183,126	4,188,656
Նախապատրաստվածքներ	-	-	3,819,701	3,819,701
Փոխադրման ծառայություններ	-	19,811	30,354	50,165
	4,005,530	26,245,833	4,037,390	34,288,753
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	4,005,530	26,226,022	4,007,036	34,238,588
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	-	19,811	30,354	50,165
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	4,005,530	26,245,833	4,037,390	34,288,753

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների/ծառայությունների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	Հանքարդյունա- բերական ընկերություններ	Ծինարարական ընկերություններ	Այլ ոլորտների ընկերություններ	Ընդամենը
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	5,635,642	23,224,350	316,002	29,175,994
Արտասահմանում Վրաստան	-	-	4,384,332	4,384,332
	5,635,642	23,224,350	4,700,334	33,560,326
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	23,183,088	5,839	23,188,927
Մետաղական գնդեր	5,635,642	-	252,702	5,888,344
Նախապատրաստվածքներ	-	-	4,436,573	4,436,573
Փոխադրման ծառայություններ	-	41,262	5,220	46,482
	5,635,642	23,224,350	4,700,334	33,560,326
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	5,635,642	23,183,088	4,695,114	33,513,844
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	-	41,262	5,220	46,482
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	5,635,642	23,224,350	4,700,334	33,560,326

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի» կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	14	7,382,392	2,914,033
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	19	-	12,656

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները վերաբերում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարներին:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրի գծով պարտավորությունների կազմում ճանաչված 12,656 հազար դրամ գումարը ճանաչվել է որպես հասույթ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

(դ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Խումբը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Արտադրանքի/ ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
Ամրանների, մետաղական գնդերի և նախապատրաստ- վածքների վաճառք	Հաճախորդներն ապրանքների նկատմամբ հսկողություն են ձեռք բերում, երբ ապրանքներն առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են Խմբի պահեստից՝ առքուվաճառքի պայմանագրերի համաձայն: Հաշիվները դուրս են գրվում ժամանակի որոշակի պահին: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում: Ապրանքների համար գեղչեր, կուտակային միավորներ կամ գումարի վերադարձ չեն առաջարկվում:	Հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքներն առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են նշված վայրից՝ պայմանագրի համաձայն:
Փոխադրման ծառայությունների մատուցում	Խումբը նաև մատուցում է հաճախորդներին վաճառված ապրանքների փոխադրման ծառայություններ: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում:	Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայության մատուցմանը գույքահետ:

6. Վաճառքի ինքնարժեք

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Նյութեր	14,116,468	9,786,578
Կոմունալ ծառայություններ	4,254,349	3,687,864
Աշխատավարձ	1,842,920	1,740,818
Մաշվածություն	1,592,945	1,465,055
Այլ	80,375	94,084
	21,887,057	16,774,399

Ծախսերն ըստ բնույթի

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Փոխություններ պատրաստի և անավարտ արտադրանքի պաշարներում	(825,854)	1,492,378
Նյութեր	14,650,837	8,923,607
Կոմունալ ծառայություններ	4,457,484	3,397,837
Աշխատավարձ	2,146,063	1,810,571
Մաշվածություն	1,689,821	1,350,856
Ապահովագրության և բանկային ծառայությունների վճարներ	164,235	69,154
Մասնագիտական ծառայություններ	85,650	73,036
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	19,808	15,479
Անվտանգության ծառայություն	6,480	6,480
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	3,764	3,717
Այլ ծախսեր	191,992	305,580
	22,590,280	17,448,695

7. Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ*	233,380	223,520
Ապահովագրության և բանկային ծառայությունների վճարներ	164,235	69,154
Մասնագիտական ծառայություններ	85,650	73,036
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայություններ	42,089	35,166
Մաշվածություն	36,576	14,796
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	19,808	15,479
Անվտանգության ծառայություն	6,480	6,480
Այլ	11,567	10,118
	599,785	447,749

* 2022թ. համար աշխատակիցների հատուցումների ընդհանուր գումարը կազմել է 2,146,063 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 1,810,571 հազար դրամ):

8. Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Արձակուրդի պահուստ	36,036	28,266
Առևտրական և այլ դերիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստներ	34,818	8,145
Նվիրատվություններ	12,120	108,453
Ապրանքների դուրսգրում	5,532	71,624
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	3,764	3,717
Տույժեր և տուգանքներ	1,666	4,158
Մաշվածություն պարապուրդից	-	191
Այլ	9,502	2,257
	103,438	226,811

9. Չուտ ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	11,314	21,599
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	739,379	951,691
Ֆինանսական եկամուտ	750,693	973,290
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(2,135,703)	(1,780,021)
Ֆինանսական ծախսեր	(2,135,703)	(1,780,021)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ ֆինանսական ծախսեր	(1,385,010)	(806,731)

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսերը ներկայացված են զուտ՝ առանց ՀՀ կառավարությունից ստացված սուբսիդիաների:

10. Շահութահարկ

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Խումբը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար կիրառվող 18% դրույքաչափով (2021թ-ին՝ 18%):

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	946,324	2,216,956
Պակաս հաշվարկված նախորդ տարիներում	-	57,814
	946,324	2,274,770
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	376,013	373,402
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	1,322,337	2,648,172

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	2022թ.		2021թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթը մինչև հարկումը	10,240,181	100%	15,154,089	100%
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	1,843,233	18%	2,727,736	18%
Պակաս հաշվարկված նախորդ տարիներում	-	0%	57,814	0.4%
Հարկային արտոնություն*	(390,123)	(4)%		
Չհարկվող եկամուտ	(130,773)	(1)%	(137,378)	(1)%
	1,322,337	13%	2,648,172	17%

* Համաձայն ՀՀ կառավարության 2022թ. ապրիլի 15-ի թիվ 498-Ա որոշման, որը գործում է 2022թ. ապրիլի 30-ից, հաջորդ հինգ տարիներում աշխատանքի ընդունված աշխատողների աշխատավարձերը նվազեցվում են Խմբի համապատասխան տարվա շահութահարկից: Նվազեցման առավելագույն սահմանաչափը կազմում է Խմբի շահութահարկի 30%-ը:

(բ) Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
հազ. դրամ						
Հիմնական միջոցներ	-	-	3,853,820	3,506,282	3,853,820	3,506,282
Պաշարներ	-	-	55,272	20,738	55,272	20,738
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(68,492)	(80,373)	-	-	(68,492)	(80,373)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(17,940)	-	-	-	(17,940)	-
Զուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	(86,432)	(80,373)	3,909,092	3,527,020	3,822,660	3,446,647

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
հազ. դրամ						
Հիմնական միջոցներ	-	-	3,506,282	3,092,133	3,506,282	3,092,133
Պաշարներ	-	-	20,738	39,862	20,738	39,862
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(80,373)	(52,384)	-	-	(80,373)	(52,384)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	(6,366)	-	-	-	(6,366)
Զուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	(80,373)	(58,750)	3,527,020	3,131,995	3,446,647	3,073,245

(գ) Հետաձգված հարկի մնացորդների փոփոխություններ

Հետաձգված հարկի մնացորդների բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

11. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Ճենքեր, շինություններ և կառույցներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ	Անավարտ շինարարություն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	10,547,881	20,172,393	127,057	70,910	311,767	31,230,008
Ավելացումներ	64,772	557,115	1,267,782	72,262	340,226	2,302,157
Տեղափոխումներ	-	331,391	-	(3,342)	(328,049)	-
Օտարումներ	-	(58,922)	(24,926)	(5,810)	-	(89,658)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	10,612,653	21,001,977	1,369,913	134,020	323,944	33,442,507
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	10,612,653	21,001,977	1,369,913	134,020	323,944	33,442,508
Ավելացումներ	579,250	1,065,160	4,223,553	42,754	37,224	5,947,941
Տեղափոխումներ	-	(97,107)	178,531	135,024	(216,448)	-
Օտարումներ	(1,500)	-	-	-	-	(1,500)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	11,190,403	21,970,030	5,771,997	311,798	144,720	39,388,949
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	(576,540)	(2,126,143)	(8,925)	(9,981)	-	(2,721,589)
Տեղափոխումներ	-	(21)	-	21	-	-
Տարվա մաշվածություն	(290,893)	(1,014,873)	(34,301)	(7,156)	-	(1,347,223)
Օտարումներ	-	19,907	90	289	-	20,286
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	(867,433)	(3,121,130)	(43,136)	(16,827)	-	(4,048,526)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	(867,435)	(3,121,130)	(43,136)	(16,827)	-	(4,048,527)
Տեղափոխումներ	-	3,112	-	(3,112)	-	-
Տարվա մաշվածություն	(296,269)	(1,155,359)	(181,000)	(25,354)	-	(1,657,982)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	(1,163,704)	(4,273,377)	(224,136)	(45,293)	-	(5,706,509)
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 1 հունվարի 2021թ.	9,971,342	18,046,250	118,133	60,928	311,767	28,508,420
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,745,220	17,880,847	1,326,777	117,193	323,944	29,393,981
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	10,026,700	17,696,653	5,547,862	266,505	144,720	33,682,440

1,644,309 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2021թ-ին՝ 1,332,236 հազար դրամ) ներկայացվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում, 13,673 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2021թ-ին՝ 14,796 հազար դրամ)՝ վարչական ծախսերի կազմում, այլ ծախսերի կազմում մաշվածության ծախս չի ներկայացվել (2021թ-ին՝ 191 հազար դրամ):

Ապահովություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 25,536,307 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 26,213,660 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 18(ա)):

12. Ներդրումային գույք

(ա) Հաշվեկշռային արժեքի համադրում

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,117,043	-
Ձեռքբերումներ	-	1,117,043
Տարվա մաշվածություն	(22,232)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,094,811	1,117,043

2021թ. դեկտեմբերի 2-ին ձեռքբերված ներդրումային գույքը ներառում է հիմնականում առևտրային նպատակների համար նախատեսված գույքը, որը պահվում է կապիտալի աճի կամ վարձակալությունից եկամուտ վաստակելու համար, կամ էլ միաժամանակ այդ երկու նպատակներով, և չորոշված ապագա նպատակով գույքը:

Ներդրումային գույքը վարձակալության է հանձնված կապակցված կողմին անորոշ ժամկետով:

Ձեռքբերված ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջինիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Իրական արժեքի չափում

(i) Իրական արժեքի հիերարխիա

Ղեկավարությունը չի ներգրավել արտաքին գնահատողի ներդրումային գույքի գնահատման համար 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ղեկավարության գնահատմամբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներդրումային գույքի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրա հաշվեկշռային արժեքին:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքը չափելու համար կիրառվել են ստորև ներկայացված գնահատման մեթոդը և նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները:

- Ծուկայական համեմատական մոտեցում. Ծուկայական համեմատական մոտեցման համաձայն՝ գույքի իրական արժեքը գնահատվում է համադրելի գործարքների հիման վրա: Հիմնական ենթադրությունները վերաբերում են որպես համեմատական միավորներ օգտագործվող շենքերի վիճակին, որակին և գտնվելու վայրին: Ծուկայական համեմատական մոտեցումը հիմնված է փոխարինման սկզբունքի վրա, որի համաձայն պոտենցիալ գնորդը չի վճարի ավելի շատ գումար գույքի համար, քան այն գումարը, որով նա կարող է գնել համադրելի փոխարինող գույք:

Ստորև ներկայացված են մոտեցման նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները, որոնք կիրառվել են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին:

- Գտնվելու վայրը՝ -20%-ից +20%
- Չափը՝ -30%-ից +25%
- Ներքին/արտաքին վիճակը և վերանորոգումը՝ 70 հազար – 100 հազար դրամ մեկ քառ.մ. համար

13. Պաշարներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Հումք	6,926,805	5,524,444
Անավարտ արտադրություն	1,525,050	726,656
Պատրաստի արտադրանք	368,154	340,694
Պահեստամասեր	315,743	255,796
Հումքը ճանապարհին	307,069	115,208
Վառելիք և սպառողական նյութեր	69,606	72,629
Այլ	18,690	6,894
	9,531,117	7,042,321

14. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	7,382,392	2,914,033
Այլ դեբիտորական պարտքեր	23,775	27,568
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ	(52,571)	(17,753)
Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի դասում ներառված առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	7,353,596	2,923,848
Ստացվելիք հարկեր	21,648	29,879
Տրված կանխավճարներ	2,036,510	485,362
Ընդամենը առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	9,411,754	3,439,089

Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության և առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Կանխիկը դրամարկղում	6,676	15,987
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	472,924	1,127,066
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում	479,600	1,143,052

Տոկոսադրույքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերլուծությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 21-ում:

16. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 62,923,840 սովորական բաժնետոմսից՝ 150 դրամ անվանական արժեքով (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 62,923,840 բաժնետոմսից՝ 150 դրամ անվանական արժեքով):

Բոլոր սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն ունեն հավասար իրավունքներ Խմբի մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետոմսերի 98.7%-ը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%) գրավադրված էր բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 18(ա)):

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ

	Սովորական բաժնետոմսեր	
	2022թ.	2021թ.
Թողարկված առ 1 հունվարի	62,923,840	7,865,480
Թողարկված և ամբողջությամբ վճարված (չբաշխված շահույթից տեղափոխման միջոցով)	-	55,058,360
Թողարկված առ 31 դեկտեմբերի, ամբողջությամբ վճարված	62,923,840	62,923,840
Սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեք, ՀՀ դրամ	150	150

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խմբի բաշխման ենթակա պահուստները որոշվում են Խմբի ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա: 2022թ. ընթացքում Խումբը հայտարարել և ամբողջությամբ վճարել է 8,000,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2021թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել): Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահաբաժինը 2022թ. համար կազմում է 127 դրամ (2021թ-ին՝ զրո):

(գ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 8,917,844 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 12,505,917 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 62,923,840 (2021թ-ին՝ 33,724,592) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Խումբը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2022թ.	2021թ.
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	62,923,840	7,865,480
Հունիսի 14-ին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	55,058,360
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	62,923,840	33,724,592

17. Կապիտալի կառավարում

Խումբը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Խմբի գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու և շուկայի մասնակիցների վստահությունն ապահովելու համար: Դա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Խմբի հասույթի և շահույթի շարունակական հսկողության, Խմբի գործառնական գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերի հաշվին հիմնականում ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի և վարկերի ու փոխառությունների միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը Խումբը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Խմբի մոտեցումը չի փոխվել:

Խմբի կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների պահանջներ:

18. Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող Խմբի տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների վերաբերյալ: Տոկոսադրույքի, արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	5,131,726	-
	5,131,726	-
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	1,330,096	105,500
	1,330,096	105,500

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառություններ պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք*	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	<< դրամ	11.0%	2022	-	-	105,500	105,500
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	6.50%	2025	590,995	590,995	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	<< դրամ	12.0%	2025	1,069,212	1,069,212	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7.25%	2025	688,891	688,891	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	7.25%	2029	4,112,724	4,112,724	-	-
Ընդամենը տոկոսակիր պարտավորություններ				6,461,822	6,461,822	105,500	105,500

* Գրավով ապահովված բանկային վարկերի անվանական տոկոսադրույքները մոտավորապես համապատասխանում են շուկայական տոկոսադրույքերին:

Բանկային վարկերի դիմաց գրավադրված են.

- 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 25,536,307 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 26,213,660 հազար դրամ) (տես Ծանոթագրություն 11),
- 98.7% բաժնետոմսերը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%) (տես Ծանոթագրություն 16(ա)):

(բ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Պարտավորություններ	
	Վարկեր և փոխառություններ 2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	105,500	20,208,884
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	9,448,681	540,109
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(2,758,461)	(16,033,342)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	6,690,220	(15,493,233)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(336,986)	(1,335,927)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	217,257	495,304
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(57,672)	(3,769,528)
Մուրախիվորված տոկոս վարկի գծով	(156,497)	-
Ընդամենը պարտավորությունների հետ կապված այլ փոփոխություններ	3,088	(3,274,224)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	6,461,822	105,500

19. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	789,686	522,750
Աշխատավարձ	131,247	119,731
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր ընթացիկ առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	920,933	642,481
Հանախորդներից ստացված կանխավճարներ	-	12,656
Վճարվելիք այլ հարկեր	224,201	88,695
Արձակուրդային վճարների գծով պահուստ	99,664	63,628
Ընդամենը առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,244,789	807,460

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժույթային և իրացվելիության ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

20. Թողարկված պարտատոմսեր

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	12%	11.06.2031	15,100,530	13,304,156
Թողարկված տեղական պարտատոմսեր	ԱՄՆ դոլար	7%	11.06.2031	5,927,326	259,306
				21,027,856	13,563,462

2021թ. հունիսի 11-ին Խումբը թողարկել և տեղաբաշխել ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթեր՝ համապատասխանաբար 15,000 միլիոն ՀՀ դրամ և 15 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով: ՀՀ դրամով արտահայտված պարտքային արժեթղթերի շուրջ 60%-ը պահվում է բաժնետերերի կողմից, իսկ ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթերի 90%-ը՝ կապակցված կողմերի կողմից: 2022թ. ընթացքում դուստր ընկերությունը վաճառել է 8,468 միլիոն դրամ ընդհանուր գումարով պարտատոմսեր:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,563,462	-
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր թողարկումից	-	22,779,150
Թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերում	-	(8,738,383)
Մուտքեր թողարկված պարտատոմսերի վաճառքից	8,467,525	
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	8,467,525	14,040,767
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(820,506)	(602,627)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	2,074,943	1,284,717
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(2,257,569)	(1,159,395)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	21,027,856	13,563,462

21. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգումներ և ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Տեսակը	Գնահատման մեթոդը	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները
Վարկեր և փոխառություններ	Չեղծված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ*	Չեղծված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն

* Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են գրավով ապահովված և չապահովված բանկային վարկերը, ստացված փոխառությունները, առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

(գ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 21(գ)(ii)),
- իրացվելիության ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 21(գ)(iii)),
- շուկայական ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 21(գ)(iv)):

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի կազմակերպման և հսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների և Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Խումբը նպատակ ունի ստեղծել հսկողության կանոնակարգված և գործող համակարգ, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(ii) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում հաճախորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	Հաշվեկշռային արժեք	
		2022թ.	2021թ.
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	7,353,596	2,923,848
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	479,600	1,143,052
		7,833,196	4,066,900

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ իր հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն ոլորտին և երկրին բնորոշ պարտագանգման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Հասույթի կենտրոնացման մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 5-ում:

Խմբում չի գործում հաճախորդների հետ կապված պարտքային ռիսկի հարցերը կարգավորող հատուկ քաղաքականություն, այնուամենայնիվ, Խմբի հասույթի մոտ 95%-ը վերագրելի է երկու խոշոր հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ է (2021թ-ին՝ երեք հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ էր): Այս հաճախորդներից ոչ մեկի պարտքերի մնացորդները դուրս գրված չեն կամ պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Խմբի հաճախորդների ավելի քան 90%-ը Խմբի հետ համագործակցում է ավելի քան չորս տարի:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածությունը սահմանափակելու համար Խումբը հաճախորդների համար վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել երկու ամիս:

Խումբը չի պահանջում գրավ առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի երկու ամենախոշոր հաճախորդների («Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշով հանքարդյունաբերական ընկերություն և մեծածախ առևտրով զբաղվող միջազգային ընկերություն, որի վարկանիշը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B3 վարկանիշին՝ հիմք ընդունելով այդ ընկերություն գործունեության երկրի վարկանիշը) հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 7,136,824 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,658,655 հազար դրամ):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ այն տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են կորստի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշեր, առուղիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվություններ, կառավարչական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում հրապարակված տեղեկատվություն), և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման ռիսկի մասին և համընկնում են այնպիսի գործակալությունների արտաքին վարկանշավորման սահմանումներին ինչպիսին «Moody's Investor Services»-ն է:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2022թ. հազ. դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.7%	7,382,392	(52,571)	Ոչ
Կասկածելի պարտք	0.0%	-	-	Այո
		7,382,392	(52,571)	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2021թ. հազ. դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.6%	2,914,033	(17,753)	Ոչ
Կասկածելի պարտք	0.0%	-	-	Այո
		2,914,033	(17,753)	

Խումբը ցածր ռիսկը սահմանում է հետևյալ կերպ.

Ցածր ռիսկ. հաճախորդը մոտ ապագայում ունի պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու կայուն հնարավորություն, իսկ ավելի երկար ժամկետում տնտեսական և առևտրային պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունները քիչ հավանական է, որ նվազեցնեն պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու փոխառուի կարողությունը:

Կասկածելի պարտք. հաճախորդի պարտքի ամբողջական մարումը կասկածելի է և անորոշ: Գումարի մարման չափը տատանվում է ամբողջական կորստից մինչև անորոշ կորուստը, եթե չձեռնարկվեն հարցի կարգավորմանն ուղղված միջոցառումներ: Կասկածելի պարտք ունեցող հաճախորդները սովորաբար իրենցից ներկայացնում են պարտականությունները չկատարող հաճախորդներ, որոնց համար պարտքի մնացորդի ամբողջական հավաքագրումը ռիսկային է:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված են առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները տարվա ընթացքում:

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(17,753)	(9,608)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(34,818)	(8,145)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(52,571)	(17,753)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ 472,924 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,127,066 հազար դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների հետ կապված:

Բանկային հաշիվների մնացորդները (ընթացիկ հաշիվները) պահվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության B3 վարկանիշով Հայաստանի խոշոր բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Խմբի գնահատմամբ բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետայնության պատճառով:

(iii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Խմբի մոտեցումն է ապահովել, որքանով հնարավոր է, բավարար իրացվելիություն սովորական և արտասովոր պայմաններում պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Խմբի համբավը վտանգելու:

Ենթարկվածությունն իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային մնացած մարման ժամկետները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներկայացված են ընդհանուր և չզեղված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսային վճարումները և չեն ներառում հաշվանցման պայմանագրերի ազդեցությունը:

31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային		Ցպահանջ	Մինչև		1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ	արժեք	Ընդամենը		2 ամիս	2-12 ամիս			
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	6,461,822	7,113,361	-	89,450	1,353,999	975,956	3,449,879	1,244,076
Թողարկված պարտատոմսեր	21,027,856	36,371,189	-	338,405	1,506,957	1,820,281	5,445,927	27,259,618
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	920,930	920,930	-	920,930	-	-	-	-
	28,410,608	44,405,480	-	1,348,785	2,860,956	2,796,237	8,895,806	28,503,694

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային		Ցպահանջ	Մինչև		1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ	արժեք	Ընդամենը		2 ամիս	2-12 ամիս			
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	105,500	109,154	-	-	109,154	-	-	-
Թողարկված պարտատոմսեր	13,563,462	28,718,666	-	272,503	1,331,762	1,604,265	8,030,114	17,480,022
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	642,481	642,481	-	642,481	-	-	-	-
	14,311,443	29,470,301	-	914,984	1,440,916	1,604,265	8,030,114	17,480,022

Չի ակնկալվում, որ մարման ժամկետների վերլուծությունում ներառված դրամական հոսքերը կարող են առաջանալ նշվածից նշանակալիորեն ավելի վաղ կամ նշվածներից նշանակալիորեն տարբեր գումարներով:

(iv) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Խմբի եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է շուկայական գների, օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արժույթային ռիսկ

Խումբը ենթարկվում է արժույթային ռիսկին այնքանով, որքանով արժույթները, որոնցով արտահայտված են վաճառքի ու գնումների գործառնությունները և փոխառությունները, չեն համապատասխանում Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթին: Այս գործառնություններն հիմնականում իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով:

Ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին

Ստորև ներկայացված է Խմբի ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին:

հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2022թ.	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,526	504,335
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	(112)	(35)
Վարկեր և փոխառություններ	(5,392,610)	-
Թողարկված պարտատոմսեր	(5,927,326)	(259,306)
Զուտ ենթարկվածություն	(11,315,522)	244,994

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

<< դրամով	Միջին փոխարժեք	Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2022թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
1 ԱՄՆ դոլար	434.86	393.57	480.14

Չգայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր աճը (նվազումը) այլ արտարժույթների նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

հազ. դրամ	Աճ	Նվազում
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2022թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	1,131,552	(1,131,552)
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	24,499	(24,499)

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (հաստատուն տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխուն տոկոսադրույքով պարտք): Ղեկավարությունը չի կիրառում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքների նկատմամբ Խմբի ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում ղեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա որոշելու համար, թե որ տոկոսադրույքը՝ հաստատունը թե փոփոխունը, ավելի բարենպաստ կլինի Խմբի համար մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Ենթարկվածությունը տոկոսադրույքային ռիսկին

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների կառուցվածքը հետևյալն էր.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ	27,489,677	13,668,962
	27,489,677	13,668,962

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են 21,027,856 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաստատուն տոկոսադրույքով թողարկված պարտատոմսերը և 6,461,822 հազար դրամ գումարով գրավով ապահովված բանկային վարկերը:

Իրական արժեքի զգայնության վերլուծություն հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների համար

Խումբը չի հաշվառում հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքները որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: Ուստի, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

22. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Խումբն ամբողջությամբ չի ապահովագրել իր հիմնական միջոցները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Խմբի տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Խումբը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է նշանակալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում կամ այլ հայցերում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համանման են ՏՀՀ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տույժերի հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջպետական գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջպետական գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ վերջիններիս կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Վերը նշված հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

23. Կապակցված կողմեր

(ա) Մայր կազմակերպություն և վերջնական հսկող կողմ

Ընկերության հիմնական բաժնետերերն են՝ «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը (49.35%), Գևորգ Հարությունյանը (16.52%), Տիգրան Հարությունյանը (16.52%) և Վահան Հարությունյանը (16.52%): «Մորակո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվությունները:

Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

(i) Առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 7):

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	56,657	51,058

(ii) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված են առանցքային ղեկավար անձնակազմի և այն կազմակերպությունների հետ գործարքների ընդհանուր գումարը և մնացորդները, որոնց նկատմամբ առանցքային ղեկավար անձնակազմն ունի հսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն:

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 ղեկտեմբերի	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Փոխադրամիջոցների վարձակալություն	720	720	54	270

(գ) Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար		Մնացորդը առ 31 ղեկտեմբերի	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Ապրանքներ և ծառայությունների վաճառք				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	26,096,256	22,812,620	7,339,761	2,245,319
Ապրանքներ և ծառայությունների գնում				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	(1,769,210)	(3,694,142)	(84,007)	(25,640)
Մտացված փոխառություններ				
Բաժնետերեր	-	(4,510,284)	-	-
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	-	(10,481,011)	-	-
Թողարկված պարտատոմսեր				
Բաժնետերեր	(9,477,596)	(10,197,426)	(9,477,596)	(10,197,426)
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	(5,480,564)	(75,141)	(5,480,564)	(75,141)
Տրամադրված փոխառություններ				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	4,270,725	-	-	-

Կապակցված կողմերի և բաժնետերերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները (բացառությամբ թողարկված պարտատոմսերի) ենթակա են մարման կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետ վեց ամսվա ընթացքում: Գործարքների մնացորդները գրավով ապահովված չեն: Ընթացիկ կամ նախորդ տարում չեն ճանաչվել անհուսալի կամ կասկածելի պարտքերի գծով ծախսեր կապակցված կողմերի պարտքերի հետ կապված:

Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների գծով տոկոսային ծախս չի գրանցվել 358,304 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 358,304 հազար դրամ): Թողարկված պարտատոմսերի գծով տոկոսային ծախսը կազմում է 1,547,169 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 768,379 հազար դրամ):

24. Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

25. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների և կազմակերպությունների համար:

(ա) Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերին վերաբերող Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ում:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

Խմբի ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- տոկոսային եկամուտը,
- տոկոսային ծախսը,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են դարձել սկզբնական ճանաչումից հետո, տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամուտը կրկին սկսվում է հաշվարկվել համախառն հիմունքով:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում է կատարվում արտարժույթի փոփոխությունը՝ զուտ շահույթի, թե՛ զուտ վնասի:

(գ) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց գեղջման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար կամ շահույթի բաշխումների պլանի շրջանակում, եթե Խումբն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես աշխատակցի անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(ե) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հոդվածներին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային գեղջերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններիս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբը տվյալ պահին ունի ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմնուեքով, կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

(գ) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Հումքի և պահեստամասերի ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» սկզբունքով, իսկ պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, արտադրության կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկայիս վայր և առկա վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում, ինքնարժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և աշխատուժի գծով ծախսումները, նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև դրանց զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման ծախսումները և կապիտալացված փոխառության ծախսումները:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղադրիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված օգուտը և վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են գուտ հիմնուեքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում: Վերագնահատված ակտիվների վաճառքի դեպքում, վերագնահատման պահուստի կազմում որպես վերագնահատումից աճ ներառված համապատասխան գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ Խումբը կհոսեն այդ ծախսումների հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարմանը գույքընթաց:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա գնահատված մնացորդային արժեքը:

2021թ-ից հալեցման և ձուլման գործընթացում օգտագործվող հիմնական սարքավորումների մաշվածությունը հաշվարկվում է արտադրության միավորի մեթոդով: Այլ միավորների գծով մաշվածությունը անաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների ստացման մոդելը: Ստորև ներկայացված են հիմնական միջոցների նշանակալի մասերի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

– Ծենքեր և շինություններ	50-70 տարի,
– Հոսքագծեր	20-25 տարի,
– Մեքենաներ և սարքավորումներ	15-25 տարի,
– Փոխադրամիջոցներ	3-5 տարի:

Մաշվածության հաշվարկման մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(ը) Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառյալ գործարքի գծով ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ներդրումային գույքի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ներդրումային գույքի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 25 տարի:

Ներդրումային գույքի օտարումից ստացված ցանկացած օգուտը կամ կորուստը (որը հաշվարկվում է որպես օտարումից զուտ մուտքերի և միավորի հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն) ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(թ) Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ՝ իրական արժեքով, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ շնորհները ստացվելու են և որ Խումբը բավարարելու է դրանց կցված պայմանները: Պետական շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Շնորհները, որոնք հատուցում են Խմբին կատարված ծախսերը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջաններում, երբ ճանաչվում են ծախսերը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շնորհի ստանալու պայմանները բավարարվում են համապատասխան ծախսերը ճանաչելուց հետո: Այդ դեպքում շնորհը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

Բանկերից ստացված վարկերի տոկոսային ծախսերի Կառավարության սուբսիդավորման տեսքով շնորհները սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, քանի որ Խումբը որպես ծախս ճանաչում է այն ծախսումները, որոնց հատուցման համար նախատեսված են շնորհները:

(ժ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային գործիքներում ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անընդմեջ նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ստանալ պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտը, ապահովել տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքը, ֆինանսական ակտիվների ժամկետները համապատասխանեցնել համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունների

Ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվածքային հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- պայմանները, որոնք կարող են ճշգրտել պայմանագրային արժեկտրոնային տոկոսադրույքը, այդ թվում՝ փոփոխական տոկոսադրույքի պայմանները
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամ մարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի նկատմամբ զեղչով կամ հավելագնով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարով, որն ըստ էության իրենից ներկայացնում է պայմանագրային անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսը (որը կարող է ներառել լրացուցիչ ողջամիտ փոխհատուցումը պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման հատկանիշի իրական արժեքն աննշան է սկզբնական ճանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Խումբն իր ֆինանսական ակտիվները դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքների դասին: Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեգրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեգրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախորոշված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով գուտ օգուտը և կորուստները, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտում կամ վնասում՝ փոփոխության (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ: Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները՝ հանած ստացված վճարները, որոնք գեղչված են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված պարտավորության մնացած ժամանակահատվածում:

(iv) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Խումբը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրազործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(ի) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոններին թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(լ) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով կորստի պահուստը միշտ չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ապագայամետ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն այն ակնկալվող պարտքային կորուստներն են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո հաջորդող 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերից (կամ ավելի կարճ ժամկետում, եթե ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Առավելագույն ժամկետը, որը դիտարկվում է ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս, պայմանագրի առավելագույն ժամկետն է, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերություն):

Ակնկալվող պարտքային կորուստները զեղչվում ֆինանսական ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է՝ պարտագանգումը կամ ավելի քան 90 օր ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ հաճախորդը կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, երբ Խումբը չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ կամ դրա մի մասը փոխհատուցելու հիմնավոր ակնկալիք: Ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Խումբը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրման քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան 180 օր ժամկետանց լինելու դեպքում՝ հիմք ընդունելով նմանատիպ ակտիվների գծով գծով գումարների փոխհատուցման անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Խումբն իրականացնում է դուրսգրման ժամկետների և գումարի առանձին գնահատում՝ ելնելով փոխհատուցման ողջամիտ ակնկալիքներից: Խումբը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելի գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները, որոնց արժեզրկումը հնարավոր չէ գնահատել անհատական հիմունքով, խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք շարունակական օգտագործման արդյունքում առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումների: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին հատուկ ռիսկերը:

Արժեզրկումից կորուստ ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է գնահատված փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորի (միավորների խմբի) ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցնելու նպատակով արժեզրկումից կորուստը բաշխվում է համամասնորեն:

Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ բացահայտելու համար, թե առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի արժեզրկումից կորուստը հնարավոր է, որ այլևս գոյություն չունի կամ նվազել է: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(խ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ներկա պահին ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղչի գծով ծախսը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(ծ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից, քանի որ Խմբի խորհուրդը վերահսկում է Խմբի գործառնական արդյունքները որպես մեկ բիզնես միավոր: Գլխավոր տնօրենը համարվում է Խմբի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը՝ ռեսուրսների բաշխման և կատարողականի գնահատման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով:

26. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և ապագործարկման պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և ապագործարկման պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Մյուս բոլոր գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(բ) Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

2020թ-ին հրապարակված փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանել պարտավորության ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ լինելը որոշելու պահանջները և կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այնուամենայնիվ, ՀՀՄՍ-ն հետագայում առաջարկել է ՀՀՄՍ 1-ի լրացուցիչ փոփոխություններ և 2020թ. փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելու ժամկետի հետաձգում մինչև 2024թ. հունվարի 1-ը: Այս շարունակական զարգացումների պատճառով Խումբը չի կարող որոշել այդ փոփոխությունների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանում: Խումբը հետևում է զարգացումներին:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)